

A Fővárosi Ítéletábra dr. Köves Boglárka jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal (1054 Budapest, Széchenyi u. 2., levelezési cím: 1397 Budapest, Pf. 535.; képviseli: NAV Pest Megyei Adóigazgatósága) felperesnek a személyesen eljáró I.rendű alperes neve I. rendű és II.rendű alperes neve II. rendű alperesek ellen vezető tisztségviselők felelősségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2013. május 8-án kelt 2.G.40.297/2012/16. számú – 2013. szeptember 6-án 2.G.40.297/2012/20. szám alatt kiegészített – ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperesek az ... Építő, Építész- tervező és Szolgáltató Kft. „felszámolás alatt” vezető tisztségviselőiként nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látták el az ügyvezetési feladataikat, ezáltal megghiúsították a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését, amelyért az alpereseket egyetemleges felelősség terheli;

kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 30.258,- (Harmincezer-kettőszázötvennyolc) Ft-ot;
mellőzi a felperes marasztalását az elsőfokú perköltség viselésében.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 75.000,- (Hetvenötezer) Ft első- és másodfokú jogtanácsosi munkadíjat.

A felperes teljes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 51.000,- (Ötvenegyezer) Ft elsőfokú és 48.000,- (Negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetéket az alperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni az állam javára, az adóhatóság külön felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a Pest Megyei Bíróság a 2011. június 14-én kelt és 2011. augusztus 19-én jogerőre emelkedett Fpk.13-2011-000813/6. számú végzésével megállapította az ... Kft. (a továbbiakban: adós társaság) fizetéseképtelenségét, elrendelte a felszámolását, és 2011. szeptember 6-án rendelkezett a felszámolás megindításának közzétételéről.

Az alperesek az adós társaság vezető tisztségviselői voltak, önálló képviseleti joggal. Az I. rendű alperes tisztsége 2008. december 19-től 2009. november 12-ig állt fenn, a II. rendű alperes 2009. november 12-től 2011. szeptember 11-ig (helyesen 2011. május 23-ig) ügyvezetőként, azt követően a felszámolás kezdő időpontjáig végelszámolóként volt jogosult a cég képviseletének ellátására.

Az adós társaság utolsó ízben a 2007. üzleti év tekintetében tett eleget éves beszámoló

letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségnek, 2008-2011. évekre nem helyezett letétbe éves beszámolót.

A II. rendű alperes nem teljesítette az 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 31. § (1) bekezdésében előírt irat- és vagyonátadási kötelezettségét a felszámoló felé.

A felperes hitelező volt a felszámolási eljárásban, az adóssal szembeni követelését a felszámoló 3.131.053,- Ft összegben határidőn belüli hitelezői igényként nyilvántartásba vette, „a” kategóriában 75.000,- Ft-ot, „e” kategóriában 1.637.795,- Ft-ot, „f” kategóriában a befizetett 32.258,- Ft (helyesen 30.258,- Ft) regisztrációs díjat és „g” kategóriában 1.388.000,- Ft-ot.

A felszámoló 2012 márciusában kelt zárójelentése alapján egyszerűsített módon került sor a felszámolási eljárás befejezésére és az adós megszüntetésére.

Az adós gazdasági társaság 2012. december 22-ével törlésre került a cégjegyzékből.

A felperes a 2012. augusztus 16-án benyújtott, az elsőfokú eljárásban módosított keresetében egyrészt annak megállapítását kérte a Cstv. 33/A. § (1)-(2) bekezdései alapján, hogy az alperesek az adós társaság vezető tisztségviselőiként nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látták el az ügyvezetési feladataikat a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után, ezáltal a hitelezői érdekek sérültek, az alperesek megghiúsították a hitelezők követeléseinek teljes mértékű kielégítését. Kérte továbbá az alperesek egyetemleges kötelezését a felszámolási eljárásban ki nem elégített 30.258,- Ft hitelezői igénye megfizetésére a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése alapján, a felszámolási eljárás jogerős befejezésére tekintettel.

Mindkét alperes vonatkozásában állította a hitelezői érdekek sérelmének vélelmét, az I. rendű alperes esetében a 2008. évi beszámoló letétbehelyezési kötelezettségének elmulasztása miatt, a II. rendű alperes tekintetében pedig arra figyelemmel, hogy egyrészt elmulasztotta az adós éves beszámolói letétbehelyezését 2009-2011. években, másfelől nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban előírt beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, tájékoztatási kötelezettségét sem a felszámoló felé.

Állította, hogy a hitelezői érdekek sérelmének vélelme miatt nem kell külön bizonyítania a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének idejét. A kereset alapjául megjelölt Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint megállapítható a vélelem elemeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet is.

Rámutatott arra is, hogy legkésőbb az adós felszámolását elrendelő végzés 2011. augusztus 19-i jogerőre emelkedésével, illetve annak közzétételével megállapítható az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, amely esetben egyedül a II. rendű alperes marasztalható.

Bejelentette, hogy a hitelezői igényéből engedményezésre került sor a csatolt szerződéssel, a felszámolással meg nem térült követelése a befizetett regisztrációs díj.

Az alperesek nem tettek nyilatkozatot a perben, érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az elsőfokú bíróság a 2013. május 8-án kelt 2.G.40.297/2012/16. számú – 2013. szeptember 6-án 20. sorszámon kiegészített – ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 370,- Ft perköltséget. Megállapította, hogy a perben felmerült 51.000,- Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Határozatának indokolásában a Cstv. 33/A. § (1)-(2) bekezdéseire, 63. § (3) bekezdésére és a Pp. 164. § (1) bekezdésére hivatkozással elsőként azt rögzítette, hogy a felperes törvényi vélelemmel bizonyította mindkét alperes vonatkozásában a hitelezői érdekek sérelmét, mivel az I. rendű alperes a 2008. évi, a II. rendű alperes a 2009., 2010. és 2011. évi beszámolók letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének nem tett eleget, a II. rendű alperes továbbá elmulasztotta a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban előírt kötelezettségeit is. Igazolta továbbá a felperes a 32.258,- Ft (helyesen 30.258,- Ft) marasztalási összeget is.

Annak ellenére, hogy az alperesek a vélelemmel szemben nem teljesítették a rájuk háruló bizonyítási kötelezettséget, nem igazolták, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően minden intézkedést megtettek a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, ami az adott helyzetben ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható volt, azért találta alaptalannak a törvényszék a keresetet, mert a felperes nem támasztotta alá a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésének időpontját.

Kifejtette, hogy kártérítési felelősség megállapítására a Cstv. 33/A. §-a szerint csak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése utáni vagyonszerzés és az ezt követő időre eső ügyvezetői magatartás adhat alapot. Megalapozatlanul hivatkozott a felperes a fenyegető fizetéseképtelenség körében a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedésének időpontjára is, ugyanis ez már magának a fizetéseképtelenségnek a beálltát jelentette, és ekkor már nem az alperesek, hanem a felszámoló volt az adós képviselője.

Rögzítette végül, hogy a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint rendelkezett, és kötelezte a felperest az I. rendű alperes postaköltségének megfizetésére.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával annak megállapítását kérte a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerint, hogy a gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően az alperesek nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el ügyvezetési feladataikat, ezáltal meghíúsították a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését. Kérte továbbá az alperesek marasztalását a felszámolási eljárásban ki nem elégített 30.258,- Ft követelésének egyetemleges megfizetésében, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint. Másodlagosan a II. rendű alperes felelősségének a megállapítását kérte az előadott tartalommal, és marasztalását a 30.258,- Ft követelés megfizetésében. Harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte, lényeges eljárási szabálysértés miatt.

Előadta, hogy a 2012. augusztus 13-i kereseti kérelem, annak 2012. december 6-i módosítása szerint a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése alapján kérte az alperesek felelősségének a megállapítását a 2008-2011. évi éves beszámolók letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének elmulasztása miatt, valamint a II. rendű alperes tekintetében a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti kötelezettség nem teljesítésére figyelemmel, állítva a hitelezői érdekek vélelmezett sérelmét.

Bemutatta, hogy az adós utoljára 2007. évre tett közzé éves beszámolót, amelynek mérleg- és eredménykimutatása szerint 2007. december 31-én 2.010.000,- Ft tárgyi eszközzel, 37.163.000,- Ft készlettel, 31.000,- Ft követeléssel és 10.316.000,- Ft pénzeszközzel rendelkezett.

Hangsúlyozta, hogy az alperesek mulasztása miatt, ami a következő évekre vonatkozó éves beszámolók letétbehelyezésének elmaradását jelentette, ismeretlen a társaság 2007. évi mérlegében kimutatott vagyonának holléte.

Állította, hogy az elsőfokú eljárásban becsatolt okiratok – az adós cégmásolata, a felszámoló által készített záródokumentáció, az adós közzétett mérleg- és eredménykimutatásairól készült igazolás, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 2012. december 13-án kelt levele – alátámasztották a tényelődadását.

Fenntartotta, hogy nem terhelte a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének bizonyítása, mivel a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében írt vélelemre alapozta a megállapítási keresetét. A törvényi vélelem az ott írt kötelezettségek elmulasztása alapján fennáll, amellyel szemben az alperesekre hárult a bizonyítási kötelezettség. Arra tekintettel sem terhelte a törvényi vélelem bizonyításán túl a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet igazolása, mert az nem volt megállapítható az adós iratanyagának hiányában. Álláspontja szerint kellően valószínűsítette a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését, ami legkésőbb a felszámolást elrendelő végzés 2011. augusztus 19-i jogerejével megállapítható volt.

Utalt a 2013. február 22-i tárgyaláson tett nyilatkozatára, miszerint amennyiben rá hárul a

fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bizonyítása, az legkésőbb a jogerőre emelkedés idejében megállapítható, és ez esetben egyedül a II. rendű alperes felelőssége áll fenn.

A törvényszék ítélete megkérdőjelezi ügyvezető felelősségének megállapíthatóságát irathianyos ügyekben, vélelemre alapított kereseti kérelmek alapján.

Előadta az ítéletben megítélt postaköltségre tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság nem küldte meg a részére az I. rendű alperes hivatkozott nyilatkozatát, és azt tárgyaláson sem ismertette. Az elsőfokú bíróság ebben jelentkező mulasztása lényeges eljárási szabálysértés, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolja a Pp. 252. § (2) bekezdése szerint.

A 2015. február 12-i másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatával hangsúlyozta, hogy kereseti kérelme az alperesek egyetemleges felelősségére irányul, marasztalásukat a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával kérte.

A felperes fellebbezése alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan állapította meg, és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések helytelen értelmezésével utasította el a felperesnek az ügyvezetői felelősség megállapítására, valamint az alperesek marasztalására irányuló keresetét.

A másodfokú bíróság elsőként azt rögzíti, hogy nem volt ok az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) bekezdése szerint. A 370,- Ft perköltség megfizetésének alapjául szolgáló irat vizsgálatával tényként találta megállapíthatónak, hogy a törvényszék nem bírálta el az I. rendű alperes 6. sorszámon érkezett igazolási kérelmét, továbbá hogy a beadványt nem is adta ki az ellenérdekű fél részére. Mindez azonban nem volt akadálya a másodfokú eljárásban az érdemi döntés meghozatalának. A törvényszék nem alkalmazta a mulasztás következményeit az I. rendű alperessel szemben, az első tárgyalás elmulasztása miatt, nem sérültek az I. rendű alperes eljárási jogai. Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul kötelezte a felperest az igazolási kérelmet tartalmazó beadvány postaköltségének megfizetésére.

Az Ítéltábla kiegészíti a tényállást az adós 2007. évi éves beszámolójának mérlegadataival, valamint a felszámolási eljárás megindítására vonatkozó adatokkal az alábbiak szerint.

Az adós 2007. üzleti évre összeállított és közzétett éves beszámolójának mérlegében a társaság vagyonaként szerepelt 2007. december 31-ével 2.010e Ft befektetett eszköz és 47.510e Ft forgóeszköz állomány, amelyen belül 37.163e Ft készletet, 31e Ft követelést, 10.316e Ft pénzeszközt takart.

A felszámolási eljárást megindító kérelem benyújtásának időpontja 2011. április 5. napja; a felszámolás kezdő időpontja 2011. szeptember 9. napja volt.

Az így kiegészített tényállás alapján leszögezi a másodfokú bíróság, hogy a kereset elbírálására a Cstv. 2011. április 5-én hatályos 33/A. §-a volt irányadó, amelynek (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól (6. § (1) bek.) annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem képes esedékességkor

kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A (2) bekezdés kimondta, hogy mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója [összevont(konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámoló-készítési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

A Fővárosi Ítéltábla teljes egészében egyetértett a felperesnek a kereset és a fellebbezés alapjául előadott érvelésével, miszerint a hitelezői érdeksérelem vélelmére alapított megállapítási kereset esetén – a vélelem fennállásán túl – nem terhelte a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése idejének külön bizonyítása a perben.

A 2008. évi éves beszámoló letétbe helyezésének és közzétételének elmulasztásával vélelmezni kellett az adós hitelezői érdekeinek sérelmét, ami az ezt követő években is változatlanul fennállt. A hitelezői érdekek sérelmének – vélelmezett – ténye egyben azt is jelenti, hogy ügyvezetőnek ezen gazdálkodási mérce szerint kellett eljárnia, ami társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése esetén irányadó.

A Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerint vélelemre alapított megállapítási perben a felperesnek a törvényi vélelem fennállását kell bizonyítania a jogellenes magatartás tekintetében, amellyel szemben az alperesre hárul a bizonyítás kötelezettsége, a felelősség alóli kimentés körében, akár abban az irányban is, ha az adós fizetőképességére – a gazdálkodás más jogszabályi mércéjére – kíván hivatkozni.

A másodfokú bíróság leszögezi, hogy a felperes jogosult volt az alperesek marasztalását kérni jelen megállapítási perben, a felszámolási eljárásban ki nem elégített 30.258,- Ft hitelezői igénye tekintetében a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés megfelelő alkalmazásával, ami úgy szólt 2009. szeptember 9-től 2012. február 29-ig, hogy amennyiben a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg és részleges vagyonfelosztási javaslat alapján a hitelezők igényeinek kielégítéséhez nem elegendő az adós felszámolás körébe tartozó vagyona, bármely hitelező vagy az adós nevében a felszámoló az (1) bekezdés szerinti megállapítási kereseten kívül keresettel kérheti a bíróságtól azt is, hogy a bíróság a ki nem elégített követelés megfizetésére kötelezze az (1) bekezdés alapján az adós volt vezetőjét.

Megállapítható volt a perbeli esetben, hogy az adós felszámolás körébe tartozó vagyona nem volt elegendő a hitelezők igényeinek kielégítéséhez, továbbá az is, hogy mindez azért nem jelentkezett közbenső mérlegben a felszámolási eljárásban (Cstv. 50. §), mert irat- és vagyonhiány miatt az egyszerűsített befejezés szabályai voltak irányadóak a Cstv. 63/B. (1) bekezdése szerint, amely esetben nem volt készíthető közbenső mérleg, a 225/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésére is figyelemmel.

Mindez nem csorbítja a felszámolási eljárásban bejelentett többi hitelezőnek a Cstv. 63. § (3) bekezdése szerinti jogát a marasztalásra irányuló kereset benyújtására, az alpereseknek a Cstv. 33/A. §-a szerinti perben megállapított felelőssége alapján. A perindítási határáridőt jelen jogerős határozattól kell számítani.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint – kiegészített és módosított indokolással – megváltoztatta, és a kereset szerint megállapította

az alperesek egyetemleges felelősségét a Cstv. 33/A. § (1)-(2) bekezdései alapján, és marasztalta őket a felperes ki nem elégített hitelezői követelése megfizetésében, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával.

A fellebbezés eredményre vezetett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint egyetemlegesen kötelezte az alpereseket a felperes első- és másodfokú jogtanácsosi munkadíjának a megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 67. § (2) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5)-(6) bekezdései szerint mérlegeléssel határozott meg.

Az felperes teljes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdésén túl az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint döntött.

Budapest, 2015. év február hó 12. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő